

Obrazac kriterija za odabir operacija i pripadajuće metodologije

Kriteriji za odabir operacija obuhvaćaju

- **specifične kriterije prihvatljivosti** (eliminacijski kriteriji koji nužno moraju biti ispunjeni kako bi pojedina operacija mogla biti prihvatljiva za sufinanciranje) i/ili
- **specifične kriterije odabira** (omogućavaju kvalitativnu procjenu odnosno usporedbu operacija).

Kriterijima za odabir operacija osigurava se doprinos operacija ostvarenju specifičnih ciljeva i rezultata pripadajućeg investicijskog prioriteta OP-a.

INVESTICIJSKI PRIORITET 4c Podupiranje energetske učinkovitosti, pametnog upravljanja energijom i korištenja OIE u javnoj infrastrukturi, uključujući javne zgrade te u stambenom sektoru

Specifični cilj 4c3 Povećanje učinkovitosti sustava toplinarstva

Opis specifičnog cilja

Glavni cilj ovog SC-a je poboljšanje energetske učinkovitosti centralnog toplinskog sustava i razine usluga koje se pružaju kućanstvima.

Stoga se glavni rezultati koji su u skladu s postavljenim ciljevima odnose na uštedu u finalnoj potrošnji toplinske energije u prvom redu zbog smanjenja gubitaka u mreži centralnog toplinskog sustava. Imajući u vidu dokument Svjetske banke „Procjena – problemi i mogućnosti za sektor centralnog toplinskog sustava grijanja“ u kojem se procjenjuje da je potrebno obnoviti 80 % mreže vrijednosti do 100 milijuna EUR, može se očekivati da će se veliki dio mreže centralnog toplinskog sustava obnoviti u sklopu ovog SC-a. Točnije, procjenjuje se da bi se smanjenjem gubitka topline kroz ulaganja mogla uštedjeti energija u vrijednosti od 1 PJ, što predstavlja 5 % cilja utvrđenog u okviru trećeg Nacionalnog akcijskog plana energetske učinkovitosti. Ulaganjima bi se također postiglo smanjenje emisije CO₂ zahvaljujući boljoj energetske učinkovitosti centralnog toplinskog sustava i zamjeni postojećih podstanica te kotlova na lož-ulje „čišćim“ gorivima. Što se tiče izravnog smanjenja gubitaka topline, očekuje se da u obnovljenim dijelovima mreže centralnog toplinskog sustava ti gubici neće premašivati gornja granica međunarodnih standarda koja iznosi 10 %.

a) Prihvatljive aktivnosti:

- Ulaganja u mrežu toplinarstva – renovacija i modernizacija postojećih sustava, uključujući mjere usmjerene smanjivanju gubitka topline, vode i pare;
- Renovacija kotlova i ulaganja u čišće i efikasnije tehnologije / tehnološki napredne tehnologije, uključujući potencijalni prelazak na korištenje obnovljivih izvora energije (primarno na biomasu) i integraciju bioplina u javni sustav grijanja;
- Kampanje za podizanje svijesti javnosti i informiranje o korištenju sustava toplinarstva.

b) Prihvatljivi prijavitelji/korisnici

Jedinice lokalne i regionalne samouprave koje su dio urbanog područja integriranih teritorijalnih ulaganja i tvrtke koje se bave javnim uslugama u sektoru toplinarstva na urbanom području integriranih teritorijalnih ulaganja.

c) Povezanost s relevantnim pokazateljima iz Operativnog programa i, ako je primjenjivo, pripadajućim Vodećim načelima za odabir operacija

Pokazatelji

OPKK pokazatelj rezultata (oznaka 4c31)		
Gubici topline u mrežama centralnog grijanja	Početna vrijednost: 12% (2013.)	Ciljana vrijednost: 8% (2023.) ¹
OPKK pokazatelj neposrednih rezultata (oznaka 4c32)		
Ukupna ušteda s obzirom na energetske učinkovitost u sustavu toplinarstva	PJ	Ciljana vrijednost (2023.): 1 ²

Vodeća načela za odabir operacija

- jasan i mjerljiv doprinos ciljevima relevantnih pokazatelja ostvarenja i pokazatelja rezultata
- zrelost projekta
- isplativost (vrijednost za novac)
- financijska održivost projekta
- kapacitet provedbe

¹ navedena ciljana vrijednost se pokazala nerealnom te će ista biti podložna promijeni prilikom revizije OPKK

² navedena ciljana vrijednost se pokazala nerealnom te će ista biti podložna promijeni prilikom revizije OPKK

- usklađenost s načelima transparentnosti i nediskriminacije, jednakih mogućnosti, socijalne uključenosti i održivog razvoja
- doprinos rješavanju pitanja specifičnih teritorijalnih prioriteta, komplementarnost/sinergija s ostalim aktivnostima ESIF-a, doprinos provedbi makro-regionalnih strategija.

Ulaganja će biti usmjerena na postojeće toplinske sustave, odnosno odabir operacija će se ograničiti na urbana područja s postojećim sustavom toplinarstva, pri čemu će se prednost dati područjima na kojima se toplinarstvo više koristi. Imajući u vidu činjenicu da je sustav toplinarstva zasad u većoj mjeri razvijen samo u nekoliko većih gradova, ovaj specifični cilj se namjerava provesti u sklopu integriranih teritorijalnih ulaganja. S ciljem osiguravanja učinkovitog korištenja dostupnih sredstava dodijeljenih iz EFRR-a Upravljačko tijelo uzet će u obzir financijsku i ekonomsku održivost predloženih ulaganja.

d) Planirane operacije / strateški projekti

Operacije u okviru ovog specifičnog cilja planiraju se kao strateški projekti.

1. SPECIFIČNI KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI UNUTAR INVESTICIJSKOG PRIORITETA 4c

R.br.	Naziv specifičnog kriterija prihvatljivosti	Primjenjivo na Specifični cilj	Vrsta kriterija: obavezan ili izborni
1.	Operacija se provodi na urbanom području integriranih teritorijalnih ulaganja s postojećim sustavom toplinarstva	4c3	Obavezan
2.	Usklađenost sa strategijom razvoja urbanog područja	4c3	Obavezan
3.	Izrađena Studija izvodljivosti i CBA analiza (potvrda o financijskoj provedivosti i održivosti predloženih ulaganja)	4c3	Obavezan

2. SPECIFIČNI KRITERIJI ODABIRA UNUTAR INVESTICIJSKOG PRIORITETA 4c

R.br.	Naziv specifičnog kriterija odabira	Primjenjivo na Specifični cilj	Vrsta kriterija	Način primjene kriterija	Težinski faktor ³
1.	Projekt doprinosi uštedi potrošnje energije te smanjenu emisije CO2	4.c.3	<i>Obavezan</i>	<i>Da/ne</i>	25%
2.	Dizajn i zrelost projekta	4.c.3	<i>Obavezan</i>	<i>Da/ne</i>	15%
3.	Komplementarnost i sinergija s drugim projektima i intervencijama	4.c.3	<i>Izborni</i>	<i>Da/ne</i>	10%
4.	Projekt doprinosi rješavanju specifičnih razvojnih problema na ITU teritoriju	4.c.3	<i>Obavezan</i>	<i>Da/ne</i>	20%
5.	Financijska održivost projekta	4.c.3	<i>Obavezan</i>	<i>Da/ne</i>	10%
6.	Provedbeni kapaciteti prijavitelja i, ako je primjenjivo, partnera	4.c.3	<i>Obavezan</i>	<i>Da/ne</i>	5%
7.	Projekt promiče jednake mogućnosti i socijalnu uključenost	4.c.3	<i>Obavezan</i>	<i>Da/ne</i>	5%
8.	Projekt doprinosi promicanju održivog razvoja	4.c.3	<i>Obavezan</i>	<i>Da/ne</i>	10%

Svi obvezni kriteriji odabira moraju biti ispunjeni za sve projektne prijedloge koji se podnose kao strateški projekti . Ako projektني prijedlog ne ispunjava jedan od obveznih kriterija za odabir, a ispunjava sve ostale obvezne i dobrovoljne kriterije, ovaj projekt neće biti odabran za financiranje.

³ Težinski faktor označava udio pojedinog specifičnog kriterija odabira u ukupno ostvarivim bodovima prema svim primjenjivim kriterijima za predmetni specifični cilj (ovi specifični kriteriji odabira i opći kriteriji odabira). Težinski faktor određuje se samo za specifične kriterije odabira koji se primjenjuju putem ocjenjivanja i to ili kao fiksna postotna vrijednost ili kao raspon postotnih vrijednosti. Fiksna postotna vrijednost ili raspon postotnih vrijednosti mora biti razrađen na način da zbroj postotnih vrijednosti povezanih sa specifičnim kriterijima odabira primjenjivim na pojedini specifični cilj nosi većinu od ukupnog broja bodova koji će se dodjeljivati u obrascu za ocjenjivanje projektних prijedloga u okviru pojedinog postupka dodjele bespovratnih sredstava.

3. METODOLOGIJA ODABIRA INVESTICIJSKOG PRIORITETA 4c Podupiranje energetske učinkovitosti, pametnog upravljanja energijom i korištenja OIE u javnoj infrastrukturi, uključujući javne zgrade, i u stambenom sektoru / SPECIFIČNOG CILJA 4c3 Povećanje učinkovitosti sustava toplinarstva

Primjenjivost specifičnih kriterija prihvatljivosti

Kriterij 1. Operacija se provodi na urbanom području integriranih teritorijalnih ulaganja s postojećim sustavom toplinarstva

Kriterij je ispunjen ako se operacija provodi u jedinicama lokalne samouprave koje čine jedno od urbanih područja integriranih teritorijalnih ulaganja s postojećim sustavom toplinarstva.

Kriterij 2. Usklađenost sa strategijom razvoja urbanog područja

Kriterij je ispunjen ako operacija ima uporište u Strategiji razvoja urbanog područja, tj.:

- Operacija usklađena s ciljevima/prioritetima/mjerama definiranim u strategiji razvoja urbanog područja

ITU mehanizam je alat za provedbu dijela Strategije razvoja urbanog područja (SRUP-a), tj. preduvjet za provedbu operacija u okviru ITU mehanizma je izrada i donošenje SRUP-a.

SRUP predstavlja multi-sektorski strateški okvir kojim se planira održivi razvoj urbanog područja kao cjeline unutar jasno definiranog vremenskog razdoblja u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom kohezijske politike Europske unije obuhvaća područje grada središta urbanog područja i okolnih jedinica lokalne samouprave koje ulaze u obuhvat urbanog područja.

U navedenom kontekstu, cilj izrade SRUP-a je definiranje zajedničkih smjerova razvoja urbanog područja, predlaganje zajedničkih pravaca djelovanja, olakšavanje provedbe zajedničkih projekata – drugim riječima razvoj „zajedničke strateške vizije“ koje nadilazi administrativne granice i stvara sinergije koje koriste urbanom području u cjelini.

Konkretno, SRUP mora:

- biti utemeljena na detaljnoj analizi stanja baziranoj na opsežnim, relevantnim i ažuriranim podacima, koji ukazuju na gospodarske, ekološke, klimatske, demografske i socijalne izazove s kojima se urbano područje suočava;
- strateški prikazati pristup održivom urbanom razvoju ciljanog urbanog područja unutar jasno određenog vremenskog razdoblja, utvrđujući hijerarhiju ciljeva, razvojnih prioriteta i mjera koji moraju biti mjerljivi za suočavanje s unaprijed navedenim izazovima;
- predložiti međusektorski integrirani pristup razvoju urbanog područja, ciljajući putem definiranih prioriteta, mjera, na rješavanje niza međusobno povezanih problema urbanog područja u različitim sektorima;
- definirati očekivane rezultate i uključiti sustav relevantnih pokazatelja koje je potrebno koristiti za praćenje provedbe SRUP-a.

Kriterij 3. Izrađena Studija izvodljivosti i CBA analiza (potvrda o financijskoj provedivosti i održivosti predloženih ulaganja)

Projekti moraju biti popraćeni studijom izvedivosti i analizom troškova i koristi pripremljenoj prema Vodiču za analizu troškova i koristi EK (EC Guide to Cost benefit Analysis of Investment Projects, December 2014.), u opsegu koji odgovara projektnom prijedlogu. Poštovane su odredbe Uredbe (EU) 1303/2013. Ukoliko se radi o novoj gradnji, potrebno je kroz navedene dokumente dokazati potrebu za istom.

Primjenjivost specifičnih kriterija odabira

Kriterij 1. Projekt doprinosi uštedi potrošnje energije te smanjenu emisije CO2

Kriterij se ugrađuje u opći kriterij odabira br. 1. Vrijednost za novac.

Ovaj kriterij ocjenjuje u kojoj mjeri projekt doprinosi:

- uštedi potrošnje energije zbog smanjenja gubitka topline u mreži centralnog grijanja
- smanjenju emisije CO2 zbog bolje energetske učinkovitosti sustava centralnog grijanja i zamjene kotlova na lož-ulje čistim gorivima.

Kriterij 2. Dizajn i zrelost projekta

Kriterij se ugrađuje u opći kriterij odabira br. 4. Dizajn i zrelost projekta.

Odnosi se na ocjenjivanje kvalitete izrađene metodologije projekta koja uključuje utvrđivanje potrebe odnosno problemskog stanja koje projekt rješava te opis željenog stanja, interne intervencijske logike projekta i provjerljivost pokazatelja kojima se treba potvrditi ostvarenje ciljanih vrijednosti (pokazatelji moraju biti racionalni, odgovarajuće vrste i iz pouzdanih izvora), i spremnosti za početak provedbe svih odgovarajućih komponenti projekta, obuhvaća pravne, tehničke i organizacijske aspekte. Ti aspekti odnose se na: riješene imovinsko-pravne odnose (ako je primjenjivo), izrađene potrebne procjene utjecaja zahvata na okoliš/mrežu (ako je primjenjivo) te u slučaju investicijskih projekata ishodom Mišljenje nadležnog tijela (Ministarstva zaštite okoliša i energetike) o ocjeni usklađenosti projekta (zahvata) sa nacionalnom i EU regulativom u području zaštite okoliša i prirode (ako je primjenjivo).

Kriterij 3. Komplementarnost i sinergija s drugim projektima i intervencijama

Kriterij se ugrađuje u opći kriterij odabira br. 7. Povezanost s drugim projektima relevantnim za predmetni sektor.

Kriterij će se ocjenjivati na temelju:

- potencijala projekta za integriranje više specifičnih ciljeva i/ili potencijala za integriranje izvora financiranja (inter-sektorski, teritorijalni pristup)
- potencijala operacije za sinergijsko i komplementarno djelovanje s drugim operacijama/projektima iz strategije i/ili projektima/programima/javnim politikama koje se već provode ili se planiraju na predmetnom području.
- Komplementarnosti i sinergije sa specifičnim ciljevima 4c1 i 4c2" (energetska učinkovitost za stambene i javne zgrade), na način kako je to definirano u OP-u

Kriterij 4. Projekt doprinosi rješavanju specifičnih razvojnih problema na određenom teritoriju

Kriterij se ugrađuje u opći kriterij odabira br. 10. Doprinos projektnog prijedloga rješavanju specifičnih razvojnih problema na određenom teritoriju.

Kriterijem se ocjenjuje značaj doprinosa Projekta rješavanju specifičnih razvojnih problema (da li je Projekt od lokalnog (samo za ITU područje), regionalnog ili nacionalnog značaja) i doprinosi ravnomjernom regionalnom razvoju (na temelju pripadnosti lokacije na kojoj se projekt provodi jedinici lokalne samouprave sa statusom potpomognutog područja odnosno brdsko-planinskog područja i otoka).

Kriterij 5. Financijska održivost projekta

Kriterij se ugrađuje u opći kriterij odabira br. 2. Financijska održivost projekta.

Kriterij se odnosi na strategiju financiranja po završetku provedbe projekta (vidljivo iz CBA i pisma namjere) i provest će se kroz ocjenjivanje financijske održivosti projekta koja se planira ostvarit putem, npr. , ugovora o koncesiji, pred-ugovora, iskaza interesa, pisma namjere i sl. (s krajnjim korisnikom ili kompetentnim javnim tijelom).

Kriterij 6. Provedbeni kapaciteti prijavitelja

Kriterij se ugrađuje u opći kriterij odabira br. 3. Provedbeni kapaciteti prijavitelja i, ako je primjenjivo, partnera.

Kriterij uključuje aspekte financijskih, stručnih, iskustvenih i administrativnih kapaciteta prijavitelja, i ako je primjenjivo partnera, u provedbi istih ili sličnih projekata koji su financirani iz EU fondova ili drugih izvora financiranja. Kriterij 7. Projekt promiče jednake mogućnosti i socijalnu uključenost

Kriterij se ugrađuje u opći kriterij odabira br. 5 Promicanje jednakih mogućnosti i socijalne uključenosti.

Kriterijem će se ocjenjivati aspekt promicanja ravnopravnosti žena i muškaraca te zabrana diskriminacije po bilo kojoj osnovi.

Kriterij 8. Projekt doprinosi promicanju održivog razvoja

Kriterij se ugrađuje u opći kriterij odabira br. 6. Promicanje održivog razvoja.

Primjenom ovog kriterija ocjenjivat će se doprinos Projekta očuvanju, zaštiti i unaprjeđenju okoliša i/ili njegovim sastavnicama kroz mjere zaštite okoliša ili mjere planirane u okviru projektnog prijedloga ublažavanja štete u okolišu kroz primjenu korištenja obnovljivih izvora energije i/ili unaprjeđenja energetske učinkovitosti i/ili smanjenja korištenja prirodnih resursa.

***U postupku dodjele na sve projekte primjenjuju se opći kriteriji odabira i opći kriteriji prihvatljivosti.**

Opći kriteriji prihvatljivosti su:

1. Cilj projekta je u skladu s ciljevima predmetne dodjele;
2. Prijavitelj (potencijalni Korisnik, ako je primjenjivo i Partner) je prihvatljiv (po obliku pravne ili fizičke osobe i po drugim zahtjevima predmetnog postupka dodjele);
3. Projekt se provodi na prihvatljivom zemljopisnom području;
4. Aktivnosti projekta su u skladu s prihvatljivim aktivnostima predmetne dodjele;
5. Projekt ne uključuje aktivnosti koje su bile dio operacije koja je, ili je trebala biti, podložna postupku povrata sredstava (u skladu s člankom 125. stavkom 3(f) Uredbe (EU) br. 1303/2013) nakon promjene proizvodne aktivnosti izvan programskog područja;
6. Projekt je u skladu s nacionalnim propisima i propisima EU, uvažavajući pravila o državnim potporama/potporama male vrijednosti, i u skladu je sa specifičnim pravilima i zahtjevima primjenjivima na predmetnu dodjelu;
7. Projekt u trenutku podnošenja projektnog prijedloga nije fizički niti financijski završen;
8. Projekt se, na način opisan u projektnom prijedlogu, ne bi mogao provesti bez potpore iz Fondova (prijavitelj nema osigurana sredstva za provedbu projekta na način, u opsegu i vremenskom okviru kako je opisano u projektnom prijedlogu, odnosno potporom iz Fondova osigurava se dodana vrijednost, bilo u opsegu ili kvaliteti aktivnosti, ili u pogledu vremena potrebnog za ostvarenje cilja/ciljeva projekta);
9. Projekt poštuje načelo nekumulativnosti (odnosno ne predstavlja dvostruko financiranje);
10. Planirani izdaci projekta su u skladu s Pravilnikom o prihvatljivosti izdataka (NN, br. 143/2014) i dodatnim uvjetima za prihvatljivost izdataka primjenjivima na predmetnu dodjelu.

Opći kriteriji odabira su:

- 1) **Vrijednost za novac koju projekt nudi** (u kontekstu ostvarenja ciljeva PDP-a, odnosi se na kvantificirani omjer troška potrebnog za postizanje ciljanih vrijednosti pokazatelja neposrednih rezultata/rezultata, utvrđenih na razini sheme/predmetnog postupka dodjele);
- 2) **Financijska održivost projekta** (odnosi se na strategiju financiranja po završetku provedbe projekta);
- 3) **Provedbeni kapaciteti** prijavitelja i, ako je primjenjivo, partnera (uključuju aspekte financijskih, stručnih, iskustvenih i administrativnih kapaciteta);
- 4) **Dizajn i zrelost projekta** (odnosi se na (1) utvrđivanje potrebe odnosno problemskog stanja koje projekt rješava te opis željenog stanja, (2) internu intervencijsku logiku projekta i provjerljivost pokazatelja kojima se treba potvrditi ostvarenje ciljanih vrijednosti – pokazatelji moraju biti racionalni, odgovarajuće vrste i iz pouzdanih izvora, i (3) spremnost za početak provedbe svih odgovarajućih komponenti projekta; obuhvaća pravne, tehničke i organizacijske aspekte);
- 5) **Promicanje jednakih mogućnosti i socijalne uključenosti** (uključuje aspekt promicanja ravnopravnosti žena i muškaraca te zabranu diskriminacije po bilo kojoj osnovi);
- 6) **Promicanje održivog razvoja** (odnosi se na promicanje cilja EU za očuvanjem, zaštitom i unaprjeđenjem zaštite okoliša te uključuje aspekte promicanja korištenja obnovljivih izvora energije, i/ili unaprjeđenja energetske učinkovitosti i/ili smanjenja korištenja prirodnih resursa);
- 7) **Ako je primjenjivo, povezanost s drugim projektima relevantnim za predmetni sektor** (u kojoj mjeri se projekt nastavlja na prethodno provedene intervencije ili na one koje su u provedbi);
- 8) **Ako je primjenjivo, opseg i snaga partnerstva**, u fazama pripreme i provedbe projekta (odnosi se na suradnju formaliziranu Sporazumom o partnerstvu Korisnika i Partnera za slučajeve kada je partnerstvo na projektu uvjet ili mogućnost propisana dokumentacijom postupka dodjele, a može se odnositi i na suradnju prijavitelja s drugim dionicima koji formalno ne sudjeluju u provedbi projekta i vanjski su u odnosu na provoditelje projekta);
- 9) **Ako je primjenjivo, inovativnost** u planu izvedbe projekta (u intervencijskoj logici projekta, odnosi se na svaki element u obliku proizvoda/ishoda i/ili usluge i/ili procesa/metode i/ili organizacijske/strukturne promjene, koji je bitno različit u odnosu na prethodne i postojeće elemente na programskom području odnosno na području provedbe projekta) kojim se pri postizanju ciljeva projekta unaprjeđuje kvaliteta krajnjeg postignuća (uvjetno rečeno „proizvoda“) projekta;
- 10) **Doprinos projektnog prijedloga rješavanju specifičnih razvojnih problema na određenom teritoriju** (projekt se provodi na određenoj lokaciji i uključuje teritorijalni prioritet, određen PDP-om, kao primjerice uključivanje područja izrazitog siromaštva ili određenog stupnja (ne)razvijenosti, ili pak bavljenje određenim demografskim izazovom).

KO 1.– 6. i 10 su obvezni, a KO 7.–9. su obavezni uvijek kad su primjenjivi (ukoliko su relevantni za pojedinu shemu/postupak dodjele bespovratnih sredstava, moraju se primjenjivati na sve projekte prijedloge). KO se ne smiju primjenjivati selektivno već na jednak način na sve projektne prijedloge.